
Aloite asukastalojen kehittämiseksi – pilotteina Asukastalo Ankkuri ja Pitäjänmäen uusi asukastalo

Helsingin sosiaali- ja terveystoimialan alla toimii kymmenkunta asukastaloa, joissa kaupungin työntekijät tuottavat erityisen arvokkaalla tavalla asukkaiden lähelle jalkautuvaa sosiaalityötä. Niiden ohella Helsingistä löytyy liki 50 asukastilaa, joita usein kutsutaan myös asukastaloiksi. Niissä toiminnasta vastaavat pääosin asukasjärjestöt, jotka saavat yleensä toimintaansa tukea asukasosallisuuteen tarkoitettuista määrärahoista.

Järjestöjen perusvahvuus liittyy ihmisten vapaaehtoistyöhön. Samalla niiden kaupungilta saama avustus riittää rajallisesti sekä tilakustannuksiin että toiminnan ammattimaiseen hallintointiin ja ohjaamiseen. Tässä suhteessa merkittävää etua syntyy, jos järjestön pyörittämässä asukastalossa voi toimia myös esimerkiksi kaupungin nuorisotyöhön, iltapäiväkerhotoimintaan, kotouttamiseen tai vaikka työllistämiseen liittyvä palveluita. Lisää synergiaa syntyy, jos samoissa tiloissa voi toimia erilaisia harrastejärjestöjä ja vaikka yksityinen kahvila.

Monitahoisempi toiminta lisää kansalaisten kohtaamista, hyödyntää tiloja tehokkaasti ja vähentää kaikkien toimijoiden tiloista maksaman vuokran osuutta. Tällaisesta yhteistyön vahvistamisesta olisi hyötyä myös kaupungin pyörittämässä asukastaloissa.

Järjestövetoisten asukastalojen ja kaupungin toimintojen keskinäinen koordinointi ei ole nykyisellään erityisen suunniteltua. Tämän takia syntyy sellaisia tilanteita kuin esimerkiksi Herttoniemenrannassa sijaitsevassa Asukastalo Ankkurissa, jossa kaupungin nuorisotalon muutto toisiin tiloihin vei koko asukastalolta yhden toimintamuodon ja samalla keskeisen vuokranmaksajan. Tämän seurauksena talon koko toiminta on vaakalaudalla ja kaupungin tilahallinnolle uhkaa kaatua vastuulleen uuden vuokralaisen löytäminen tilaan, joka soveltuu hankalasti muuhun käyttöön.

Tilanne olisi helposti korjattavissa, jos asukasyhdistyksen ja kaupungin yhteistyöllä asukastalolle löytyisi jokin korvaava lisätoiminto.

Tällä aloitteella esitämme, että kaupunki laatii sekä kaupungin omia että järjestöjen asukastaloja koskevan kehitysohjelman, jossa selvitetään, miten niiden toimintaa voitaisiin vahvistaa yhdistämällä erilaisia kaupungin omia ja järjestöjen tuottamia toimintoja ja jopa yksityisten tahojen tuottamia palveluita. Samalla siinä arvioitaisiin, miten asukastalot ovat saavutettavissa eri kaupunginosissa ja onko tässä korjattavia aukkoja.

Mikäli järjestön pyörittämän asukastalon käytössä oleva tila on kaupungin omistuksessa, kannattaa pohtia myös, onko tilahallinnon kannalta tarkoituksenmukaista siirtää tilan omistus yhdistykselle tai tilojen käyttäjien yhdessä muodostamalle yhteisölle. Silloin ratkaisua vaatii myös se, miten uusi omistaja selviää kontolleen tulevista kustannusvastuista.

Tässä kehitysohjelmassa on tarkoituksenmukaista selvittää kannattaisiko kaupungin osallisuus- ja neuvontayksikköön ja/tai jollekin toimialalle nimetä vastuuvirkamies organisoimaan tällaista poikkialinnollista yhteistyötä ja kaupungin oman toiminnan ylittävää viiteryhmiä välistä yhteydenpitoa.

Tässä aloitteessa esitetään myös, että tällaisen uuden kehitystyön pilottihankkeiksi nostetaan Asukastalo Ankkurin akuutin vuokralaisongelman ratkaisu sekä Pitäjänmäelle ehdotetun uuden asukastalon perustaminen.

Pitäjänmäkeen liittyen tulisi selvittää mahdollisuutta muodostaa kaupungin, asukasyhdistyksen ja muiden paikallisten toimijoiden yhteistyöhön nojaava uudenlainen asukastalo rautatieaseman tuntu-

massa sijaitsevaan niin sanotun Kaksoisvahtituvan vanhaan rakennukseen. Kaupunkiympäristölautakunnan hyväksymä asemakaavaesitys tukee tällaista ratkaisua. Tässä tapauksessa hanke voitaisiin toteuttaa joko kaupungin hallinnoimana tai järjestövetoisena asukastalona, mutta kummassakin tapauksessa yhteistyön määrä ja laatu vaikuttavat lopputuloksen toteutettavuuteen.

Tämän aloitteen tarkoituksena luoda asukastaloille uusia toimintamalleja, jossa synergian kautta tilankäyttöön saadaan uutta tehokkuutta. Näin jo olemassa olevilla resursseilla saadaan enemmän yhteisiä tiloja ja palveluita asukkaille.

Lausuntoja toivotaan ainakin näiltä tahoilta:

- Osallisuus- ja neuvontayksikkö
- Sosiaali- ja terveyslautakunta
- Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta
- Kaupunkiympäristölautakunnan rakennetun ympäristön ja yleisten alueiden jaosto

Helsingissä 21.04.2021

Rantanen Tuomas

Jäsen

Vihreä valtuustoryhmä

(1 + 21 allekirjoitusta)

Asko-Seljavaara Sirpa

Kari Emma

Said Ahmed Suldaan

Kaleva Atte

Haglund Mia

Holopainen Mari

Vepsä Sinikka

Juva Kati

Oskala Hannu

Malin Petra

Puhakka Sirpa

Heinäluoma Eveliina

Kivelä Mai

Alametsä Alviina

Vesikansa Sanna

Laisaari Johanna

Pasanen Amanda

Wallgren Thomas

Stranius Leo

Vanhanen Reetta

Aro Katju